

Vergaderjaar 1991–1992 Nr. 267b

22 334

Wijziging van de deelnemingsvrijstelling in de vennootschapsbelasting alsmede wijziging van de dividendbelasting en de Algemene wet inzake rijksbelastingen (aanpassing aan de Richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 23 juli 1990 betreffende de gemeenschappelijke fiscale regeling voor moedermaatschappijen en dochterondernemingen uit verschillende Lid-Staten)

22 338

Wijziging van de Wet op de inkomstenbelasting 1964, de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 en de Invorderingswet 1990 (aanpassing aan de Richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 23 juli 1990 betreffende de gemeenschappelijke fiscale regeling voor fusies, splitsingen, inbreng van activa en aandelenruil met betrekking tot vennootschappen uit verschillende Lid-Staten)

MEMORIE VAN ANTWOORD

Ontvangen 9 juni 1992

1. Algemeen

Zowel de leden van de CDA-fractie als de leden van de VVD-fractie wijzen erop dat de beoogde ingangsdatum van het wetsvoorstel, 1 januari 1992, niet is gehaald. De leden van de CDA-fractie snijden in dit verband de problematiek aan tussen de eventuele terugwerkende kracht van een wettelijke regeling en die van de rechtstreekse werking van richtlijnbevestigingen. Zij leggen tussen deze twee zaken een verband, waarvan ik mij afvraag of dat werkelijk aanwezig is.

Wat het verlenen van terugwerkende kracht aan een wettelijke regeling betreft, deel ik volledig het standpunt van genoemde leden dat zulks zoveel mogelijk dient te worden vermeden. Wat betreft de (mogelijke) rechtstreekse werking van richtlijnbevestigingen, merk ik het volgende op. Zoals ik reeds heb uiteengezet in mijn beantwoording van vragen vanuit de Tweede Kamer tijdens de behandeling van de verwerking van deze richtlijnen op 2 april 1992 (Handelingen II, 1991/1992, blz. 4334), kan er slechts onder bepaalde voorwaarden sprake zijn van rechtstreekse werking van richtlijnbevestigingen, en wel:

a. de betrokken bepaling moet een duidelijk bepaalde verplichting voor de Lid-Staten inhouden, die

- b. niet van enig voorbehoud afhankelijk is en
- c. geen nadere rechtshandelingen van de instellingen of de Lid-Staten nodig heeft om te kunnen worden toegepast terwijl
- d. aan de Lid-Staten geen beleidsvrijheid is gelaten bij de uitvoering van de verplichting.

Of aan deze door het Europese Hof geformuleerde criteria in een bepaald geval daadwerkelijk is voldaan moet door de (Europese) rechter worden uitgemaakt. In beginsel maakt het voor de toepasselijkheid van dergelijke bepalingen niets uit of een richtlijn niet-tijdig dan wel niet juist is verwerkt. Bij niet-tijdige verwerking – waarop een belanghebbende zich ten overstaan van zijn nationale rechter kan beroepen – kan een dergelijke bepaling bij ontbreken van met de richtlijn in overeenstemming zijnde nationale wettelijke bepalingen zonder meer worden toegepast. Zou een richtlijn wel zijn geïmplementeerd, doch in strijd worden bevonden met dergelijke richtlijnbevestigingen, dan gaan ook in dat geval de richtlijnbevestigingen voor. Immers het Europese recht is van hogere orde dan het nationale recht.

De leden van de VVD-fractie die het betreuen dat de afhandeling van de beide voorstellen niet voor de beoogde ingangsdatum heeft kunnen plaatsvinden, vragen naar de oorzaak hiervan.

De oorzaak dat de afhandeling van beide wetsvoorstellen niet voor de beoogde ingangsdatum heeft kunnen plaatsvinden, hangt samen met het feit dat het hier een ingewikkelde, technische materie betreft die zorgvuldige bestudering vereist. Dit heeft een ruime voorbereidings-termijn voor de indiening bij de Tweede Kamer alsmede behandelings-termijn in die Kamer gevergd. Toen gelet op de stand van zaken van de parlementaire behandeling een tijdig verheffen tot wet voor 1 januari 1992, niet meer mogelijk was, heb ik mij beraden over een te treffen voorziening voor de periode vanaf 1 januari 1992 tot het moment dat de beide voorstellen in werking treden. Bij brief d.d. 20 december 1991 aan de Voorzitter van de Tweede Kamer, waarvan een afschrift is gestuurd aan de Voorzitter van de Eerste Kamer, heb ik mijn voornemen uitgesproken aan beide voorstellen terugwerkende kracht aan de datum van inwerkingtreding te verlenen. Voorts heb ik toen bij aanschrijving goedgekeurd dat door de belastingdienst vanaf 1 januari 1992 wordt gehandeld als waren de bij beide wetsvoorstellen voorgestelde wijzigingen reeds op 1 januari 1992 in werking getreden.

Bij mondelinge behandeling in de Tweede Kamer zijn op de onderscheiden voorstellen bij de tweede nota van wijziging en door middel van amendementen enige versoepelingen aangebracht. Dientengevolge heb ik wederom bij aanschrijving goedgekeurd dat door de belastingdienst wordt gehandeld als waren de bij beide wetsvoorstellen zoals zij zijn komen te luiden na aanvaarding door de Tweede Kamer voorgestelde wijzigingen reeds in werking getreden op 1 januari 1992. Voorts merk ik ten aanzien van de aanschrijving inzake het voorstel van wet tot implementatie van de moeder/dochterraichtlijn nog het volgende op. In deze aanschrijving heb ik tevens goedgekeurd dat aan de inhoudingsplichtige die – gelet op de aangebrachte versoepeling – achteraf bezien ten onrechte dividendbelasting heeft ingehouden en onder overlegging van de benodigde gegevens verzoekt om teruggave van deze belasting, deze teruggave wordt verleend. Ik meen dat door deze handelwijze, dit naar aanleiding van een vraag van de leden van de VVD-fractie, in de praktijk geen onduidelijkheden of misverstanden kunnen ontstaan.

2. Moeder/dochterrichtlijn

Onder verwijzing naar het voorgestelde artikel 13g van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 merken de leden van de CDA-fractie op dat de deelnemingsvrijstelling van toepassing is op ter belegging gehouden aandelen in een EG-dochter mits voldaan is aan de in de richtlijn gestelde eisen en de dochter niet onderworpen is aan een bijzonder regime. In dit verband vragen zij of in de situatie waarin de belastingwetgeving van de Lid-Staat van vestiging van de dochter objectieve vrijstellingen kent en de dochter uitsluitend objectief vrijgestelde inkomsten geniet, de deelnemingsvrijstelling op een belang van 25% van toepassing is.

Zoals ik reeds op vragen vanuit de Tweede Kamer (kamerstukken II, 1991/1992, 22 334, nr. 7, blz. 5) heb geantwoord leidt het genieten van objectief vrijgestelde inkomsten op zich niet tot uitsluiting van de deelnemingsvrijstelling. Ingeval de aandelen in de EG-dochter ter belegging worden gehouden, is naast de onderworpenheid van de dochter aan een aldaar naar de winst geheven belasting van belang dat de dochter niet profiteert van een bijzonder regime. Hiervan is geen sprake indien de objectieve vrijstellingen onderdeel uitmaken van het algemene fiscale regime van de Lid-Staat van vestiging van de dochter. Van een bijzonder regime kan onder meer worden gesproken indien het gaat om specifieke vrijstellingen waardoor het lichaam in die Lid-Staat in een fiscaal geprivilegieerde positie verkeert. In dat laatste geval is de deelnemingsvrijstelling niet van toepassing.

Voorts vragen deze leden of bij voorbeeld een WIR-wetgeving, zoals in Nederland werd toegepast tot 1988, in dit verband als een «tegenoetkoming in de grondslag» moet worden aangemerkt waardoor sprake is van een onderworpenheid aan een bijzonder regime.

Zoals ik hiervoor heb opgemerkt, dient bij een bijzonder regime te worden gedacht aan specifiek geldende verlaagde tarieven of vrijstellingen waardoor de desbetreffende dochter in de Lid-Staat van vestiging in een fiscaal geprivilegieerde positie verkeert. Bij de door deze leden aangehaalde WIR-wetgeving was hiervan geen sprake. In casu ging het om een regeling die onderdeel uitmaakte van het algemene fiscale regime.

De vraag van deze leden of artikel 28b van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 ook van toepassing is indien een in Nederland gevestigde vennootschap deelneemt in een in een andere Lid-Staat gevestigde vennootschap welke is onderworpen aan een bijzonder regime, kan ik bevestigend beantwoorden; genoemd artikel werkt zowel bij beleggingsdochters in EG-landen als daarbuiten.

Verder gaan de leden van de CDA-fractie in op de in de jurisprudentie ontwikkelde compartimenteringsgedachte. In dit verband vragen zij of de Richtlijn ook in bona-fide gevallen ruimte laat voor compartimentering van ontvangen dividend.

Zoals ik reeds in eerdere fases van de parlementaire behandeling van het onderhavige wetsvoorstel heb opgemerkt, hebben de door de Hoge Raad gewezen arresten tot nu toe slechts betrekking gehad op waardeveranderingen. Over ontvangen dividenden heeft de Hoge Raad zich tot nu toe niet uitgesproken. In dit verband heb ik opgemerkt dat, daar het hier een ontwikkeling in de jurisprudentie betreft, ik mij niet wil begeven in mogelijke bespiegelingen inzake de verdere ontwikkeling hiervan. De Hoge Raad kan in dezen namelijk adequater inspelen op de ontwikkelingen dan de wetgever. Het wordt dan ook aan de Hoge Raad overgelaten om, met inachtneming van de strekking van de Richtlijn, te oordelen over eventuele compartimentering op dividenduitkeringen.

De leden van de CDA-fractie vragen in te gaan op de spanning tussen artikel 13c van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 en de richtlijnen.

Artikel 13c van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 strekt ertoe een einde te maken aan een ongewenst gebruik bij sfeerovergang te weten van een vaste inrichting met nog onverrekenende verliezen in een dochtermaatschappij. Gelet op de strekking van artikel 13c is hier sprake van een anti-misbruikbepaling in de zin van artikel 1, tweede lid, van de moeder/dochterrichtlijn. Artikel 10 van de fusierichtlijn bepaalt dat ter zake van de inbreng van een vaste inrichting, de Lid-Staat van vestiging van de inbrengende vennootschap – dus de Lid-Staat van het hoofdkantoor –, afziet van ieder recht tot belastingheffing ten aanzien van die vaste inrichting. Wel mag – aldus artikel 10 – belasting worden geheven over het bedrag van de verliezen van de vaste inrichting die in het verleden op de belastbare winst in de Lid-Staat van het hoofdkantoor in mindering zijn gebracht en die nog niet met latere winsten zijn verrekend. Met andere woorden het volle bedrag van de nog niet gecompenseerde verliezen van de vaste inrichting mag aanstonds tot de belastbare winst van het hoofdkantoor worden gerekend ten tijde van de inbreng van de vaste inrichting. Een identieke regeling aan artikel 10 van de richtlijn kent onze nationale wetgeving niet. Met artikel 13c van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 kent onze wetgeving wel een vergelijkbare, overigens minder vergaande regeling die mijns inziens ook tot een evenwichtiger resultaat leidt. Immers op grond van genoemd artikel 13c worden de nog niet gecompenseerde verliezen later (veelal) geleidelijk teruggenomen door de uitsluiting van de deelnemingsvrijstelling op positieve voordelen uit de verkregen deelneming. Voorts blijft ingevolge artikel 13c compensatie in zoverre achterwege indien er geen positieve voordelen uit de verkregen deelneming worden genoten. De regeling van artikel 10 van de fusierichtlijn leidt tot compensatie ongeacht de met de onderneming na de fusie te behalen resultaten. Gelet op het vorenstaande ben ik van mening dat er geen sprake is van een spanning tussen artikel 13c van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 en de richtlijnen.

Naar aanleiding van vragen van deze leden over vruchtgebruikssituaties onder het verdrag met Duitsland en het toekomstige verdrag met Italië en hun verzoek om nader in te gaan op de Duitse, respectievelijk Italiaanse positie aangaande de interpretatie van die verdragen op dat punt, kan ik het volgende mededelen. De Duitse en Italiaanse fiscale autoriteiten hebben tot nu toe nog geen standpunt ingenomen met betrekking tot de dezerzijds aan hen voorgelegde vragen over de interpretatie van het in genoemde verdragen opgenomen criterium «bezit van stemgerechtigde aandelen». Dezer dagen heb ik de Italiaanse en Duitse fiscale autoriteiten aan mijn vragen herinnerd en daarbij tevens aandacht gevraagd voor de situatie van vruchtgebruik.

3. Fusierichtlijn

De leden van de fractie van het CDA vragen of de handhaving van de materiële fusie-eis bij het aanhangige voorstel van wet niet in strijd is met de bepalingen van de richtlijn nu deze ook de splitsing van vennootschappen fiscaal beoogt te faciliteren.

De fusierichtlijn beoogt ondernemingen in staat te stellen hun productiviteit te verhogen en hun concurrentiekracht te versterken. Dit wijst er op dat de te faciliteren activiteiten een duurzaam karakter dienen te hebben. Dit wordt mijns inziens nog eens onderstreept door het bepaalde in artikel 11, eerste lid, onderdeel a, van de richtlijn. Aldaar wordt met zoveel woorden gesteld dat indien een van de in artikel 1 bedoelde rechtshandelingen er niet toe strekt de activiteiten van de bij

die transactie betrokken vennootschappen te herstructureren of te rationaliseren, dit kan doen veronderstellen dat die transactie als hoofddoel belastingfaude of belastingontwijking heeft. Ik ben derhalve dan ook van mening dat handhaving van de materiële fusie-eis strookt met de bedoeling van de richtlijn.

Voorts vragen deze leden naar de verhouding tussen de door mij in de Tweede Kamer gemaakte opmerking inzake het laten verstrijken van de beroepstermijn en het zogenoemde Emmott-arrest (C 208/92).

De Emmott-zaak is uitsluitend van toepassing wanneer is komen vast te staan dat een richtlijn niet of op een onjuiste wijze is geïmplementeerd. Mijn door de voornoemde leden geciteerde uitspraak gaat ervan uit dat de door mij voorgestelde implementatiewetgeving in overeenstemming is met de richtlijn. In dat geval gelden de nationale bezwaaren beroepstermijnen en doet zich de problematiek van de Emmott-zaak niet voor.

Wat betreft de betekenis van het arrest in relatie tot de implementatie van de fusierichtlijn, merk ik het volgende op. Indien een belastingplichtige zou menen – en ik doel dan met name op de situatie waarin te zijnen aanzien door de Inspecteur nadere voorwaarden zijn gesteld omdat niet voldaan is aan de «materiële fusie-eis» – dat de gestelde voorwaarden in strijd zijn met de richtlijnbevestigingen, heeft hij de mogelijkheid dit in de beroepsfase ten overstaan van de belastingrechter kenbaar te maken. De belastingrechter kan vervolgens door middel van het stellen van een prejudiciële vraag de zaak aan het Europese Hof voorleggen. Indien de belastingplichtige van deze mogelijkheid geen gebruik maakt is het hem naar mijn mening, juist omdat reeds in de voorliggende situatie in een volledige rechtsgang is voorzien, niet toegestaan bij een latere gelegenheid tegenover de fiscale rechter de wijze van verwerken van de richtlijn te zijnen aanzien aan de orde te stellen. Het gaat hier dan ook niet om het laten verstrijken van termijnen, maar om een geval van rechtsverwerking, aangezien in het geheel geen gebruik is gemaakt van een geboden en deugdelijke rechtsgang.

De leden van de CDA-fractie wijzen er vervolgens op dat het wetsvoorstel een onderscheid maakt tussen vennootschappen die een onderneming drijven, vennootschappen die de status van beleggingsinstelling hebben, vennootschappen die worden aangemerkt als een beleggingsmaatschappij en kasgeldvennootschappen. Zij hebben hieromtrent enige vragen.

Allereerst vragen zij of dit onderscheid in overeenstemming is met de richtlijn.

Met betrekking tot de door deze leden onderscheiden vennootschappen kan de door hen gestelde vraag mijns inziens worden herleid tot vennootschappen die een onderneming drijven en vennootschappen die dat niet doen. De eis dat de bij de fusie betrokken vennootschappen in beginsel een onderneming moeten drijven, is opgenomen om te voorkomen dat van de faciliteit gebruik kan worden gemaakt in het kader van constructies. In dit verband merk ik het volgende op. Hoewel deze eis niet met zoveel woorden in de richtlijn is opgenomen, ben ik van mening dat hij niet in strijd is met strekking van de richtlijn. Gelet op de doelstelling van de richtlijn – ondernemingen in staat stellen hun productiviteit te verhogen en hun concurrentiekracht te versterken – alsmede op de daarin opgenomen anti-misbruikbepaling kan het niet de bedoeling zijn van de richtlijn om constructies te faciliteren.

Op de vraag van de vorenvermelde leden om een omschrijving van de hiervóór vermelde soorten vennootschappen merk ik het volgende op.

De vennootschappen die een onderneming drijven betreffen vennootschappen die een onderneming in materiële zin drijven; in wezen is dit de

continuatie van de eis zoals deze in artikel 40 van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 wordt gesteld. Ik veronderstel de leden met dit vereiste en de daarover gevormde jurisprudentie bekend.

Bij vennootschappen die als beleggingsinstellingen kunnen worden gekwalificeerd dient te worden gedacht aan vennootschappen die voldoen aan de eisen die in artikel 28 van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 worden gesteld. Deze vennootschappen zijn onderworpen aan het 0%-tarief.

Vennootschappen die als beleggingsmaatschappij worden aangeduid betreffen vennootschappen wier doel en feitelijke werkzaamheid zich richt op het – passief dan wel actief – beheren van de toevertrouwde middelen. Dergelijke vennootschappen onderscheiden zich van beleggingsinstellingen doordat zij niet hebben geopteerd voor het regime voor beleggingsinstellingen waardoor zij aan het normale tarief van de vennootschapsbelasting zijn onderworpen.

Met de term kasgeldvennootschappen wordt aangesloten bij de activa die een dergelijke vennootschap bezit; een kasgeldvennootschap kan derhalve de status hebben van fiscale beleggingsinstelling dan wel die van beleggingsmaatschappij. Deze benaming is opgekomen in het kader van bestrijding van constructies welke er op zijn gericht doel en strekking van artikel 24 van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 te frustreren. In de Wet op de inkomstenbelasting 1964 is deze term dan ook niet terug te vinden; in het fiscale spraakgebruik is deze inmiddels ingeburgerd en bij de belastingadviespraktijk en de Belastingdienst bekend.

Aansluitend op het hiervoor vermelde kan de vraag van deze leden naar de indeling van een vennootschap die een onderneming drijft maar waarvan het balanstotaal voor 30 respectievelijk 50, 70 of 90 procent bestaat uit obligaties en deposito's als volgt worden beantwoord. Voorop staat de vraag naar de herkomst van deze bezittingen; vloeien deze voort uit de «normale» bedrijfsuitoefening en zo ja waaruit bestaat deze of hebben de obligaties en deposito's in het vermogen van de vennootschap een geheel eigen, zelfstandige plaats?

Indien deze vermogensbestanddelen voortvloeien uit de normale ondernemingsactiviteiten – te denken valt aan een handelsmaatschappij die de geïncasseerde vorderingen, al dan niet tijdelijk, op deposito heeft gezet of een verzekeringsmaatschappij die noodzakelijkerwijs beschikt over een grote portefeuille aan vastrentende waarden – dan is sprake van een vennootschap met een onderneming. De omvang van dergelijke bezittingen is dan in beginsel niet relevant. Het vorenstaande lijdt uitzondering indien op grond van fiscale motieven in één vennootschap een qua omvang en opbrengst minimale onderneming is of wordt samengevoegd met een groot bezit aan dergelijke vastrentende waarden. Deze uitzondering zal zich naar mijn oordeel slechts voordoen in situaties waarin sprake is van één of een beperkt aantal groot-aandeelhouders.

Ook vragen de leden van de CDA-fractie aan te geven op welke wijze de fusierichtlijn wordt toegepast indien een beleggingsmaatschappij na zetelverplaatsing binnen de EG een fusie aangaat met een andere beleggingsmaatschappij binnen de EG.

De vraag van deze leden heeft naar ik aanneem betrekking op een aandelenfusie tussen de bedoelde beleggingsmaatschappijen. Indien in een dergelijk geval sprake is van een fusie in de zin van de richtlijn, kan Onze Minister op grond van het voorgestelde artikel 14b, zevende lid, van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 onder door hem te stellen voorwaarden, aan in Nederland woonachtige dan wel gevestigde aandeelhouders, de fusiefaciliteit verlenen.

De vraag van de leden van de CDA-fractie inzake het stellen van bijzondere voorwaarden bij een fuserende beleggingsinstelling c.q. beleggingsmaatschappij waarbij de aandeelhouders zowel vóór als na de fusie een zogenoemd echt aanmerkelijk-belang hebben, noopt mij tot de volgende opmerkingen.

Hierbij moet een onderscheid worden gemaakt tussen een fusie van beleggingsinstellingen en een fusie van beleggingsmaatschappijen. Bij een fusie van beleggingsinstellingen wordt alleen een faciliteit verleend ingeval de beleggingsinstellingen tevens in het bezit zijn van een vergunning als bedoeld in de Wet Toezicht beleggingsinstellingen. Dit zijn beleggingsinstellingen die zich richten op een breed publiek. Aangenomen mag worden dat zich bij een dergelijke beleggingsinstelling geen van de aandeelhouders een zodanig belang in de beleggingsinstelling heeft dat sprake is van een aanmerkelijk-belang. Mocht dat in een uitzonderlijke situatie toch wel het geval zijn en is de fusie ingegeven door economische motieven van de fuserende instellingen, dan zullen voorwaarden worden gesteld om die aanmerkelijk-belang-claim zoveel mogelijk veilig te stellen.

Bij een fusie tussen beleggingsmaatschappijen kan zich vaker de situatie voordoen dat er aandeelhouders bij betrokken zijn die een aanmerkelijk-belang in de fuserende maatschappijen hebben. Omdat in deze situatie er ernstig rekening mee moet worden gehouden dat de fusie is ingegeven door de wens van de aanmerkelijk-belang aandeelhouder om zijn bezit op een fiscaal soepele wijze af te stoten zullen deze fusies kritisch worden bezien.

Daarbij zal op strikt individuele basis worden getoetst of een faciliteit kan worden verleend. Daartoe zullen de gronden waarop de voorgenomen fusie rust worden onderzocht en voorwaarden worden gesteld waarvan het uitgangspunt is claims zoveel mogelijk veilig te stellen. Nadat hiermee ervaring is opgedaan en beleid is ontwikkeld zal dat beleid op de gebruikelijke wijze worden gepubliceerd.

De vraag van de meervermelde leden welke de te stellen voorwaarden zullen zijn indien na de fusie een zogenoemd fictief aanmerkelijk-belang ontstaat, is met het vorenstaande tevens beantwoord.

4. Winstbewijzen

De leden van de CDA-fractie en de VVD-fractie vragen wanneer het tijdens de parlementaire behandeling van de Brede herwaardering toegezegde definitieve wetsvoorstel ter zake van winstbewijzen valt te verwachten.

Zoals in de toelichting op de tweede nota van wijziging betreffende het onderhavige wetsvoorstel is vermeld, vergt het vormgeven van een definitieve regeling voor winstbewijzen enige tijd. Er wordt naar gestreefd het wetsvoorstel nog voor het einde van het tweede kwartaal van 1992 bij de ministerraad aanhangig te maken.

Anders dan de leden van de CDA-fractie ben ik niet van mening dat de Brede herwaardering in verschillende delen uiteen zou vallen, door het opnemen van de regeling voor winstbewijzen in een separaat wetsvoorstel. Onderscheiden dient namelijk te worden tussen het ongedaan maken van de door de Brede herwaardering opgeroepen onzekerheden en ongewenste gevolgen, en een los daarvan staande meer principiële herziening van het regime voor winstbewijzen.

De in het onderhavige wetsvoorstel in artikel VI opgenomen overgangsregeling strekt ertoe op zo kort mogelijke termijn via wetgeving een einde te maken aan de door de Brede herwaardering opgeroepen onzekerheid met betrekking tot de fiscale behandeling van

winstbewijzen. Door middel van deze regeling en de in het wetsvoorstel voorziene terugwerkende kracht tot en met 1 januari 1992 wordt bereikt dat het vóór de Brede herwaardering geldende regime voor niet tot een ondernemingsvermogen behorende winstbewijzen vooralsnog van kracht blijft. De toegezegde regeling waarin de tijdens de mondelinge behandeling van de Brede herwaardering in deze Kamer gedane toezeggingen met betrekking tot winstbewijzen die door tijdsverloop niet in waarde dalen en waarop in de winstsfeer derhalve niet kan worden afgeschreven, zullen worden verwerkt, zal eerst op een nader te bepalen tijdstip in werking treden. Naar mijn mening is het, nu de definitieve vormgeving van deze regeling nog niet vast staat, niet wenselijk daaraan terugwerkende kracht te verlenen. Dit zou immers leiden tot een periode van onzekerheid over het – met terugwerkende kracht – van toepassing zijnde regime.

5. Fiscale concurrentiepositie van Nederland

De leden van de VVD-fractie vragen of ik nog nadere mededeling kan doen met betrekking tot de stand van zaken van de implementatie van de richtlijnen in de andere EG-Lid-Statens en of de aanpassing van wetgeving in die landen nog aanleiding geeft tot nader commentaar.

Ten opzichte van de stand van zaken zoals die is weergegeven in de schriftelijke antwoorden op de technische vragen van de leden van de Tweede Kamer (Handelingen II, 1991/1992, blz. 4397) kan worden aangegeven dat inmiddels ook Denemarken de moeder/dochterraichtlijn en de fusierichtlijn in de fiscale wetgeving heeft verwerkt.

Nog niet valt aan te geven hoe de aan de richtlijnen aangepaste fiscale wetgeving van de andere Lid-Statens in de praktijk zal worden toegepast en of zulks aanleiding zal geven tot commentaar.

De leden van de CDA-fractie alsmede de leden VVD-fractie spreken hun bezorgdheid uit over de fiscale concurrentiepositie van Nederland, mede gelet op bepaalde ontwikkelingen in andere EG-landen.

Bij de plenaire behandeling van dit wetsvoorstel in de Tweede Kamer heb ik hierover opgemerkt dat de internationale fiscale concurrentiepositie van Nederland een punt van aandacht is. De huidige positie van Nederland in Europa geeft mij overigens geen aanleiding tot pessimisme. Belangrijke elementen daarbij zijn de deelnemingsvrijstelling, het fiscale winstbegrip, de toegankelijke belastingdienst en een goed verdragennet. Dit laat echter onverlet dat wij alert dienen te zijn op nieuwe ontwikkelingen. In dit verband heb ik een notitie in het vooruitzicht gesteld.

6. Budgettaire consequenties

De leden van de VVD-fractie merken op dat in de voorstellen niet duidelijk is gemaakt wat de mogelijke budgettaire consequenties kunnen zijn. Een indicatie van de mogelijke budgettaire consequenties van de beide wetsvoorstellen zouden zij op prijs stellen.

De opmerking van deze leden heeft mij enigszins verbaasd dat zowel in de memorie van toelichting bij het voorstel van wet tot implementatie van de moeder/dochterraichtlijn als in de memorie van toelichting bij het voorstel van wet tot implementatie van de fusierichtlijn een budgettaire paragraaf is opgenomen. Voor de implementatie van de moeder/dochterraichtlijn zijn de budgettaire consequenties op transactiebasis geraamd op ca. 110 mln. (kamerstukken II, 22 334, nr. 3, blz. 8–9). Met betrekking tot de implementatie van de fusierichtlijn is opgemerkt dat er slechts sprake is van het doorschuiven van de fiscale claim, die niet behoeft te worden prijsgegeven. Uit dien hoofde is opgemerkt dat de aanpassingen

niet tot budgettaire consequenties zullen leiden (kamerstukken II, 22 338, nr. 3, blz. 20–21).

De Staatssecretaris van Financiën,
M. J. J. van Amelsvoort